

MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATININ 1966-1982 YILLARI ARASINDA EDİNDİĞİ CİHAZ VE ARAÇLAR*

DEVICES AND VEHICLES ACQUIRED BY THE NATIONAL INTELLIGENCE
ORGANIZATION BETWEEN 1966-1982

Savaş SERTEL, Tuncay KIZILTOPRAK*****

Geliş Tarihi/Received:12.09.2022

Kabul Tarihi/Accepted:29.12.2022

SERTEL, Savaş, KIZILTOPRAK, Tuncay, (2023), "Millî İstihbarat Teşkilatının 1966-1982 Yılları Arasında Edindiği Cihaz ve Araçlar", Belgi Dergisi, S.25, Pamukkale Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını, Kış 2023/I, ss. 159-186.

Öz

Tarih boyunca devletler sürekli bir güç mücadelesi halinde olmuştur. Bu nedenle kendilerine tehdit olabilecek bilgileri öğrenme merakı içinde olmuşlardır. Dolayısıyla devletler kendi güvenliklerini riske edecek durumlara, muhtemel çıkabilecek güç mücadelesi sonucunda üstünlüklerini sağlamak amacıyla istihbarat ve casusluk faaliyetlerine başlamışlardır. İstihbarat özellikle savaş dönemlerinde hayati önem taşımıştır. Devletler zor zamanlarında kullanabilmek için istihbarat teşkilatları kurarak casuslar yetiştirmiştir. Cumhuriyet Dönemi'nde Millî Emniyet Hizmetleri Riyaseti kurularak Türkiye'nin resmi istihbarat teşkilatı oluşturulmuştur. Millî Emniyet Hizmetleri Riyaseti İkinci Dünya Savaşı sırasında bir yandan savaşan ülke temsilcilerinden bilgiler sızdırmaya çalışırken bir yandan da önleme hizmetleri yaparak yabancı istihbarat örgütleri ve faaliyetleri ile mücadele etmiştir. Türkiye 1952 yılında NATO'ya üye olmuş ve Sovyetler Birliği'ne karşı Batı ittifakı ile beraber hareket etmeye başlamıştır. Soğuk Savaş yıllarında özellikle ABD'den istihbarat desteği almıştır. 1965 yılında Millî İstihbarat Teşkilatı oluşturulmuştur. Millî İstihbarat teşkilatı istihbarat faaliyetleri için modern cihazlara ve araçlara ihtiyaç duymuş ve zaman zaman teşkilata ihtiyaç duyduğu cihaz ve araçlar alınmıştır. Bazı araçlar ise çeşitli ülkelerden ve çeşitli ülke vatandaşlarından zaman zaman teşkilata hibe yoluyla kazandırılmıştır. Bu çalışmada Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 1966 ve 1982 yılları arasında aldığı araç ve cihazların hangi yollarla elde edildiği ve bu teçhizatların kullanım alanlarına değinilecektir. Millî İstihbarat Teşkilatı ihtiyaç duyduğu teçhizatın büyük bir kısmını NATO müttefiki olan Amerika Birleşik Devletleri'nden satın almıştır. Bazı araçlar ise dış ülkelerden veya o ülkelerde yaşayan yabancı uyruklu şahıslardan hibe yoluyla edinilmiştir. Alınan araçların çoğu otomobil ve arazi araçlardır. Bunun yanı sıra teşkilat için uçaklar ve helikopterler de satın alınmıştır. Bu da teşkilatın hareket kabiliyetini artıran bir unsur olmuştur. Teşkilatın ihtiyaç duyduğu bilgisayarlar Amerikan IBM firmasından alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Devlet, Casusluk, Türkiye, İstihbarat, MİT.*

* Yazarlar bu çalışmaya eşit oranda katkı yapmışlardır.

**Doç.Dr.,Munzur Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, savassertel@munzur.edu.tr, (<https://orcid.org/0000-0003-3264-175>)

***Jandarma Genel Komutanlığı, tktoprak_77@hotmail.com, (<https://orcid.org/0000-0001-6257-768X>).

Abstract

Throughout history, states have been in a constant power struggle. For this reason, they were curious to learn information that could threaten them. Therefore, states have resorted to intelligence and espionage activities in order to gain their superiority as a result of possible power struggles in situations that will risk their own security. Intelligence has been vital, especially in times of war. States have trained spies by establishing intelligence agencies in order to use them in difficult times. In the Republican Period, the National Security Services Presidency was established and Turkey's official intelligence agency was established. During the Second World War, the National Security Services Presidency tried to leak information from the warring countries' representations, on the other hand, it struggled with foreign intelligence organizations and activities by providing prevention services. Turkey became a member of NATO in 1952 and started to act together with the Western alliance against the Soviet Union. During the Cold War years, it received intelligence support especially from the USA. In 1965, the National Intelligence Organization was established. The National Intelligence Agency needed modern devices and tools for intelligence activities, and from time to time, the devices and tools that the organization needed were purchased. Some tools have been brought to the organization from time to time by grants from various countries and citizens of various countries. In this study, the ways in which the vehicles and devices purchased by the Undersecretariat of the National Intelligence Organization between 1966 and 1982 and the areas of use of these equipment will be discussed. The National Intelligence Agency purchased most of the equipment it needed from the United States, a NATO ally. Some vehicles were obtained from foreign countries or foreign nationals living in those countries through grants. Most of the vehicles purchased are automobiles and off-road vehicles. In addition, planes and helicopters were purchased for the organization. This has been a factor that has increased the mobility of the organization. The computers needed by the organization were purchased from the American IBM company.

Keywords: *State, Espionage, Turkey, Intelligence, MIT*

GİRİŞ

Günümüzde ulusal güvenlik birçok ülke için temel sorunların en başında gelmektedir. Devletler bu güvenliğin sağlanması için ciddi bütçeler ayırmakta ve bu bütçelerle çeşitli uygulamaları faaliyete koymaktadır. Dünyada hızla artan terör faaliyetleri ile orantılı bir şekilde ulusal güvenliğe verilen önemde de artmış bulunuyor. Soğuk Savaşla birlikte gelişim gösteren istihbarat kavramına, bugün devlet yönetimleri, ülke politikaları ve uluslararası ilişkiler bağlamında büyük önem atfedilmiştir. İstihbaratın devlet adamları tarafından hayati bir öneme sahip olduğu ve devletlerarası mücadelede başarının kilit noktasından biri olduğu konusunda Çin’de 2500 yıl önce Sun Tzu, “*Savaş Sanatı*” adlı eserinde “*Ordunun casusluk kanadını en iyi kullanan hükümdar bilge hükümdar, en iyi değerlendiren komutan ise usta komutandır. Casusluk sonuç getirir. Ordunun harekâtındaki başarısı casusların becerisi ile orantılıdır*” demiştir.¹

Ülkeler, kendi casusluk faaliyetlerini gizlemek, karşı devletlerin istihbarat faaliyetlerini azaltmak veya engellemek için aktif ve pasif yöntemlere ihtiyaç duymuştur. Bir ülkenin varlığını sürdürmesi, gelecek planlarını gerçekleştirmek ve vatandaşların güvenliklerini sağlamak için iyi bir istihbarat ağına sahip olmasıyla mümkün olur. Bu ağ aynı zamanda ulusal güvenlik terimiyle yakın ilişkiler içindedir, Ulusal güvenliğin temel prensiplerini hayatta etkin kılmak için bu istihbarat ağının temel ilke ve işlevsel olarak uygulamakla mümkündür.² Uluslararası sistemdeki mücadelede devletler mili güvenliği sağlama adına rekabetçi ve kaotik durumlardan kaçınmak için muhtemelen gelişebilecek gelişmeleri önceden öngörmeye çalışırlar. Çıkabilecek bu muhtemel belirsizlikleri asgari düzeye indirmenin yolu ise önceden yeni bilgilere dair haberlerin alınmasına bağlıdır. Üst düzey siyasi kararların alınması, oluşturulması ve yürütülmesinde istihbarattan sağlanan bilgiler hayati öneme sahiptir.³

İstihbarat özel yöntem ve araştırmalar sonucunda bir konu veya bir kişi hakkında bilgi ve belge toplamaktır.⁴ İstihbarat hakkında farklı başka tanımlarda mevcuttur, bu tanımlar bilgiyi açıklamakla beraber bu bilginin anlama, düşmanı tanımlama ve gözlemlerde kullanıldığı görülmektedir.⁵ İstihbarat, kendi içerisinde kompleks bir yapıya sahiptir. Sadece haber alma tanımından öteye zaman geçtikçe daha da karmaşık hal alan ve detaylı bir işleve dönüşen bu terim, elde edilme biçimi bakımından farklılık göstermektedir. Yapılan literatür incelenmesinde istihbaratın toplama biçimlerinin beş farklı başlık altında ele

1 Sun Tzu, *Savaş Sanatı*, Remzi Kitabevi, İstanbul 2008, s. 103. Sun Tzu’ya göre düşman hakkında elde edilecek bilginin diğer insanlardan edinilebileceğini yani istihbaratın en önemli kaynağının insan olduğunu dile getirmiştir. Mahmut Çorumlu, *İstihbarat ve Karşı İstihbarat Hizmetlerinin Aralarındaki İlişkiler*, Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu 2017.

2 Orçun Küçükıyılmaz, *Ulusal Güvenlik Bağlamında İstihbarata Karşı Koymanın Önemi. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 2019.

3 Kaan Kutlu Ataç, *İstihbarat, Casusluk, Karşı Casusluk, Örtülü Operasyonlar ve Güvenlik*. Mersin üniversitesi uluslararası ilişkiler konseyi 2019.

4 Yasin Atalay, *Türkiye’deki Terörle Mücadele Bağlamında Modern İstihbarat Tekniklerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik 2013. Kazım Karabekir’e göre istihbarat savaşta ve barışta doğru haber almak ve yanlış haberi yaymaktır. Kazım Karabekir, *Gizli Harp İstihbarat*, Yayına Hazırlayan: Emrullah Tekin, Kamer Yayınları, İstanbul 1998.

5 Micheal Warner, “Wanted: A Defintion of Intelligence”, *Secret intelligence*, Routledge 2008. İstihbarat akıl, malumat, bilgi, haber, haber alma gibi anlamlarda kullanılmıştır. Ecevit Kılıç, *Soğuk Savaş Döneminde Türk İstihbarat Kurgusu*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul 2011; Ümit Özdağ, *İstihbarat Teorisi*, Kripto Yayınları, Ankara 2014.

almak mümkündür. Bu başlıklar; açık kaynak, görüntü, sinyal, insan ve teknik istihbaratları kavramları olarak karşımıza çıkmaktadır.⁶

1. Millî İstihbarat Teşkilâtı

Ülkeler, mevcut konumunu ve çıkarlarını korumak adına yapılandığı güvenlik politikalarıyla varlık göstermektedir.⁷ Bu bağlamda İstihbarat teşkilatlarına önemli görevler düşmektedir. İstihbarat teşkilatları ortaya çıktığı ilk çağdan itibaren dönemin ihtiyaçlarına uygun strateji ve değerlendirme yaptıkları takdirde görevlerini tam anlamıyla yerine getirmeyi amaçlamış, zaman içerisinde gelişmiş ve değişmiştir. Dünyanın en eski kavimlerinden olduğu bilinen Türklerin tarihinde de istihbarat faaliyetleri önemli bir yere sahiptir ve Türkler’de istihbarat faaliyetlerinin çok eski dönemlerde başladığı bilinmektedir.⁸

İkinci Dünya Savaşı yıllarında Anadolu’daki bütün istihbarat faaliyetlerinin denetim mekanizması 1926 da kurulan MAH (Millî Emniyet Hizmetleri Riyaseti) denetiminde gerçekleşmiştir.⁹ MAH, 1927-1965 yılları arasında 38 senelik zaman sürecinde çok başarılı hizmetlerde bulunmuştur.¹⁰ MAH’ın¹¹ yerine kurulmuş olan Millî İstihbarat Teşkilâtı, bugün Cumhurbaşkanlığına bağlı bir istihbarat teşkilatıdır. 22 Temmuz 1965’te 644 sayılı kanunla Millî İstihbarat Müsteşarlığı kurulmuş ve doğrudan Başbakanlığa bağlanmıştır.¹²

Ortadoğu’da özellikle İsrail’in kurulması ve bölgedeki İngiltere hakimiyetinin yerini alan ABD ve buna karşı bölgede SSCB’nin etkin güç olarak bölgede artan nüfuzu sonucunda ortaya çıkan rekabetten dolayı bölgede istihbarat faaliyetleri ciddi oranda artmıştır.¹³ Bu rekabet soğuk savaş döneminde zirveye çıkmıştır. Yaşanan bu rekabet ve küreselleşme yarışından dolayı MİT’te etkilenmiş dış politika ve iç politikada istihbarat faaliyetlerini yeniden tasarlamıştır.¹⁴ Türkiye, Soğuk Savaş Dönemi’nde toprakları ve karasuları üzerinde artan Sovyet tehdit ve emelleri karşısında ABD lehine politikalar sürdürmekten yana bir pozisyon almıştır. Türkiye’nin jeopolitik konumu Ortadoğu, Avrasya ve Balkanlar arasında köprü görevi görülmesi, İstanbul ve Çanakkale gibi iki önemli boğaza sahip olması stratejik konumunu daha da artırmıştır. Bununla birlikte Türkiye her dönem istikrarla yönetilen bir ülke olmamıştır. Zaman zaman çok kötü ve zor süreçlerden de geçmiştir. 27 Mayıs

6 Ahmet Ateş *Stratejik İstihbarat ve Türk Dış Politikasına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın 2013.

7 URL-3,2021.

8 Mevlüde Gökçe Daş Darıcı, *Osmanlılarda İstihbarat Faaliyetleri*, Doktora Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas 2018.

9 MAH’ın Resmi kuruluş tarihi 6 Ocak 1927 olarak kabul edilmiştir. Kerim Altay, *Cumhuriyet Dönemi İstihbarat Örgütleri*, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa 2013.

10 URL-2,2022; Savaş Sertel, “II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye’de yürütülen casusluk faaliyetleri”. *Asos Journal*, 2016. MAH espionaj, kontr espionaj, propaganda ve teknik destek olmak üzere 4 şubede teşkilatlanmıştır. Ecevit Kılıç, *Soğuk Savaş Döneminde Türk İstihbarat Kurgusu*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul 2011; Kerim Altay, *Cumhuriyet Dönemi İstihbarat Örgütleri*, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa 2013; Erdal İlter, *Millî İstihbarat Teşkilâtı Tarihçesi*, MİT Basımevi, Ankara 2002.

11 URL-1,2022.

12 URL-3,2021; Kerim Altay, *Cumhuriyet Dönemi İstihbarat Örgütleri*, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa 2013.

13 Ahmet Bülbül, “Asgari Egemenlik Azami İstihbarat: Soğuk Savaşta Federal Almanya Cumhuriyeti Dış İstihbarat Servisi’nin (Bnd) Ortadoğu’daki Faaliyetleri”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2020.

14 Ecevit Kılıç, *Soğuk Savaş Döneminde Türk İstihbarat Kurgusu*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul 2011.

1960 Darbesi ile 12 Eylül 1980 Darbesi arasında geçen zaman dilimi iç politikada ülkenin istikrarsızlaştığı bir dönem olarak görülmektedir.¹⁵

3. Milli İstihbarat Teşkilatına Alınan Araç ve Materyalleri

Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkasya'nın kesişme noktasında yer alan Türkiye açısından modern alet, teçhizat, silah ve levazım hayati önem taşımaktadır. Millî İstihbarat Teşkilâtı soğuk savaşla birlikte Sovyetler Birliğine karşı müttefik olduğu Amerika Birleşik Devletlerinden çok çeşitli dinleme, konuşma, kaydetme, aktarma ve izleme teknolojilerini barındıran alet ve ekipman satın almıştır.

Bu minvalde Milli İstihbarat Teşkilatının teknik takip araç ihtiyacını karşılamak istihbari faaliyetlerde kullanılmak üzere, Amerika Birleşik Devletlerinden MİT teşkilatı adına bağış yoluyla gönderilen Willy markalı 1966 model bir adet otomobilin vergiden muaf tutulması Bakanlar Kurulunun 23.11.1966 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.¹⁶ Amerikan askeri yardım kuruluna ait olan ve Milli İstihbarat Teşkilatına bağışlanan Ford Cargo Truck model küçük taşıma kamyonetinin gümrük ve vergi işlerinden muaf tutulması 31 Mart 1967 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında kararlaştırılmıştır.¹⁷

Tablo 1. 1966 yılında yurtdışından MİT Müsteşarlığına hibe edilen otomobil

Hibenin Türü	Alım Tarihi	Adet	Markası / Firması
Araç	Kasım 1966	1 Adet	1966 Model Willy Marka Araç (ABD Bağışı)
Araç	Mart 1967	1 Adet	Ford Cargo Truck (ABD Bağışı)

MİT Müsteşarlığı nezdindeki görevleri yerine getirmek ve teknik takipte kullanılmak üzere; alıcı verici telsizlerin alınması için Başbakanlığa 21.9.1967 tarihli yazı ile talepte bulunulmuş, bunu üzerine ihtiyaç duyulan alıcı verici telsiz cihazların alınması için 1967 yılı mali bütçesinden karşılanmak üzere 1.240.000 lira ödenek konulmuştu.¹⁸ MİT müsteşarlığının ihtiyacı olan alıcı verici telsiz cihazları ile bunlara lüzumlu röle istasyonu cihazları ve bunların bakımları için gerekli ölçü ayar ve yedek malzemenin hizmetin özelliği gereği araya komisyon girmeksizin doğrudan doğruya Amerika Birleşik Devletleri'nde faaliyet gösteren Motorola Overseas Corporation firması tarafından imal edilen iki kanalla çalışan UHF bandında çalışan el telsizi alıcı verici, takip araçlarında kullanılan iki kanallı UHF otomobil alıcı vericisi ve bunları Ankara ve İstanbul gibi büyük illerde otomatik telefon santraline bağlamak ve ayrıca telsizlerle telefon abonesinin konuşmasını temin eden cihazlar alınması için 14 Eylül 1967 tarihide teknik rapor hazırlanmıştır.¹⁹

15 Adnan Menderes Dönemi'nde Milli Emniyet Hizmetleri Başkan Yardımcılığı görevine de getirilen aynı zamanda Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Büyük Üstatlığı da yapmış olan Ahmet Salih Korum, Yassıada Mahkemeleri esnasında verdiği ifadesinde MAH'ın ABD, İngiltere, Fransa, İtalya istihbarat servisleri için para karşılığı bilgi sağladığını, Türk istihbarat memurlarını kendi memurları gibi kullandıklarını, Amerikalıların dinleme servislerindeki memurları avucuna aldığı iddia etmiştir. Ahmet Ateş *Stratejik İstihbarat ve Türk Dış Politikasına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın 2013; URL-4 2022. Bu istikrarsız dönemde ABD, SSCB'ye karşı Türkiye'nin stratejik konumundan faydalanmak için Türkiye'de dinleme-izleme ve takip faaliyetleri için önemli üs ve tesisler kurarak istihbarat faaliyetlerini buradan yürütmüştür. Sinan Kıyanç, *Soğuk Savaş Yıllarında Türkiye'deki ABD Üs ve Tesisleri*, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Cilt 36, Sayı 101, Ankara 2020.

16 BCA, 030-18-01-02-201-80-4.

17 BCA, 030-18-01-02-205-24-10.

18 BCA, 30-18-01-02-211-71-2.

19 BCA, 30-18-01-02-211-71-2.

Teknik Raporda Üstün Görülen Hususlar;

1. Çalışma frekansı istikrarının üstünlüğü,
2. Cihazların hafif ve küçük ebatta olması,
3. Az cereyan sarf etmeleri,
4. Muhabere mesafelerinin aynı takate rağmen daha büyük oluşu,
5. Tesisatın bütün aksamının aynı firma tarafından imal edilmesi ve dolayısıyla insicamlı bir kül teşkil etmesi,
6. Gerek şasisi zait kutbuna ve gerek nakıs kutbuna bağlı arabalarda da çalışabilmesi,
7. Ters kutuplandığı zaman bozulmaması,
8. Halen elimizde mevcut ve bugüne kadar memnun edici netice veren diğer seyyar ve sabit Motorola marka malzeme ile en iyi şekilde imtizaç etmesi,
9. Mevcut Motorola cihazlarla satın alınması mutasavver cihazların Motorola olması halinde mevcut yedek malzemeden büyük bir kısmının müştereken kullanılabilmesi ve dolayısıyla bulundurulacak yedek stokunun az bulundurulması mecburiyeti,
10. Personelimizin bu marka cihazları gerek çalıştırmada ve gerekse tamirinde tecrübe sahibi olmaları,
11. Firmanın Türkiye'nin muhtelif yerlerinde atölyelerinin bulunması ve dolayısıyla kendi atölyelerimizin teknik imkânları aşan tamir işlerinin de yurt içinde ve kısa zamanda yapılabilecek olması,
12. Stokumuzda bulunmayan parçaların lüzumu halinde Türkiye'deki temsilciden ve onun depolarından tedarik edilebilme imkânı,
13. Genel Kurmay Başkanlığının ve Emniyet Genel Müdürlüğünün de yaptıkları tetkik neticesinde aynı firma üzerinde karar kılmış olmaları,
14. Türkiye'deki TUSLOG teşkilatının da Motorola mamulâtını tercih ederek bütün tesislerinde kullanılması,
15. Bugüne kadar Motorola cihazlarla edinilen işletme tecrübesinde bu aletlerin diğerlerine nazaran daha az arıza göstermiş olmaları.

Gibi ifadeler yer almıştır. Teknik raporda Motorola firmasının cihazlarının alınması önerilmiştir. Hazırlanan teknik rapor neticesinde Maliye Bakanlığının uygun görmesi üzerine, 6246 Sayılı Kanun'un ilk maddesine göre Bakanlar Kurulunun 25.9.1967 tarihli toplantısında satın alınması kararlaştırılmıştır.²⁰

20 BCA, 030-18-01-02-211-71-2.

Tablo 2. 1967 yılında Millî İstihbarat Teşkilâtı için alınan teçhizatlar

Cihazın Adı	Alım Tarihi	Markası / Firması
Alıcı Verici Telsiz	Eylül 1967	Motorola
Aktarım Cihazı (Role)	Eylül 1967	Motorola
Bakım ve Ölçüm Cihazları	Eylül 1967	Motorola

26 Aralık 1967 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında MİT Müsteşarlığının ihtiyaç duyduğu otomatik pedal baskı makinesinin gümrük ve diğer vergilerden hariç tutularak yurtdışından ithal edilmesine izin verilmiştir.²¹

Amerika Birleşik Devletleri tarafından MİT Müsteşarlığına bağış olarak gönderilen 11 aracın gümrük ve vergi işlerinden muaf tutulması 12 Temmuz 1968 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında kararlaştırılmıştır.²²

Tablo 3. 1968 yılında ABD tarafından MİT Müsteşarlığına hibe edilen 11 araç

Hibenin Türü	Alım Tarihi	Adet	Markası / Firması
Araç	12 Temmuz 1968	1 Adet	1963 Model Ford
Araç	12 Temmuz 1968	2 Adet	1963 Model Ford Station Wagon
Araç	12 Temmuz 1968	3 Adet	1963 Model Plymouth
Araç	12 Temmuz 1968	1 Adet	1962 Model Jeep Station Wagon
Araç	12 Temmuz 1968	3 Adet	1963 Model Jeep Station Wagon
Araç	12 Temmuz 1968	1 Adet	1962 Model İnter Pikap

20 Eylül 1968 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile MİT Müsteşarlığının ihtiyaç duyduğu 58 adet taşıtın Devlet malzeme Ofisi tarafından vergiden muaf olarak ithal edilmesi için Devlet Malzeme Ofisine yetki verilmiştir.²³

1970 yılında Amerikalı William A.Fiedler tarafından ve yine ismi 1970 tarihli arşiv belgesinde ismi gizli tutulan dost bir devletin bağışı olarak ifade edilmiş olan Ford Taunus ve Ford Station marka iki otomobillerin vergiden muaf tutulması Bakanlar Kurulunun 27.02.1970 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.²⁴ ABD tarafından MİT Müsteşarlığına hibe edilen 1965 model İternational Harvester pikap ve 1963 model Ford Station Wagon araçların her türlü vergiden muaf tutulması 18 Ocak 1971 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında kararlaştırılmıştır.²⁵ 2 Ekim 1972 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Amerikalı Jack L. Giddens Jr. tarafından MİT Müsteşarlığına bağışlanan taşıtın gümrük vergisinden muaf tutulması kararlaştırılmıştır.²⁶

21 BCA, 30-18-01-02-213-89-15.

22 BCA, 030-18-01-02-222-55-6.

23 BCA, 030-18-01-02-224-68-16.

24 BCA, 030-18-01-02-247-17-17.

25 BCA, 030-18-01-02-261-3-11.

26 BCA, 030-18-01-02-288-76-4.

Tablo 4. 1970 ve 1972 yıllarında MİT müsteşarlığına hibe edilen otomobiller

Hibenin Türü	Alım Tarihi	Adet	Markası / Firması
Araç	Şubat 1970	2 Adet	1954 Ford Station (Dost Bir Devletin Bağışı) 1965 Model Ford Taunus (William Fiedler'in Bağışı)
Araç	Ocak 1971	2 Adet	1965 Model İternational Harvester Pikap (ABD Bağışı) 1963 Moden Ford Station (ABD Bağışı)
Araç	Ekim 1972	1 Adet	1966 Model Rambler Station Wagon 4 Kapılı (Jack L. Giddens Jr. Bağışı)

MİT müsteşarlığı ihtiyaç duyduğu 25 adet Land-Rover arazi binek otomobilleri 1972 Mali Bütçesinde gösterilmiş daha sonra bu araçların her türlü gümrük vergisi ve haraçtan muaf tutulduğu 13 Mart 1973 tarihinde kararlaştırılmıştır.²⁷

1972 MALİ YILI BÜTÇESİNİN (R) ÇEVRELİNDE MİT MÜSTEŞARLIĞI İÇİN
GÖSTERİLEN VE DEVLET MALZEME OFİSİNCE YURT DIŞINDAN İTHAL EDİLECEK
4 X 4 ARAZI BİNEK LAND - ROVER ARAÇLARININ NİTELİĞİNİ GÖSTERİR
L İ S T E D İ R

C i n s i	Markası	Modeli	Tipi	Hacmi	İthal edilecek miktar
Arazi Binek (4x4) Çift diyafransiyelli	Land-Rover	1972	88 WB Built-up	4 kişilik	25 adet

030 18 01 02 296 21 18

Resim 1. 1972 Mali Yılı'nın Bütçesinden 1973 yılında MİT Müsteşarlığı için alınması planlanan 25 adet Land-Rover arazi aracı

15 Ekim 1973 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında Milli İstihbarat Teşkilatının ihtiyaç duyduğu 6 adet binek otomobil²⁸ için Devlet Malzeme Ofisine gümrük ve harçlardan muaf olarak ithalat izni verilmiştir.²⁹

9 Nisan 1974 tarihli Bakanlar Kurulu kararnamesiyle 519.615,44 dolarlık teknik elektronik malzeme alınmasına karar verilmiştir.³⁰

27 BCA,030-18-01-02-296-21-18-1.

28 Araçlar 1973 model 5 kişilik 4x2 özelliğe sahip 4 kapılı Ford Consul markadır.

29 BCA, 30-18-01-02-306-85-12.

30 BCA, 30-18-01-02-380-249-10; BCA, 030-18-01-02-312-18-19.

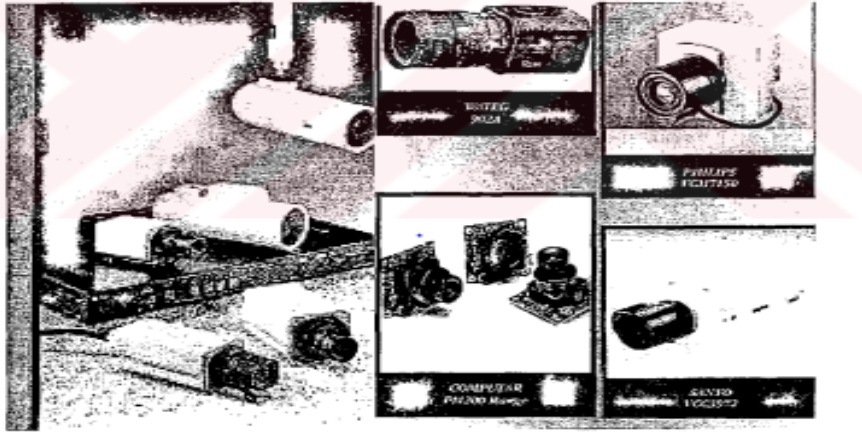
Fransız asıllı Francois Magro tarafından Milli İstihbarat Teşkilatına hibe edilen otomobilin giriş işlemleri için Ankara Gümrük Müdürlüğünde 16 Ağustos 1974 tarihinde ikmal edildiği aynı tarihte 2281 No.lu teslim için tutanaklar tutularak 654 sayılı kanunun 27. Maddesi gereğince ithal edilmiştir. MİT'in 644 sayılı kanunun 27. Maddesine göre MİT'e gelen araç ve yedek parçaların Bakanlar Kurulu Kararı ile her türlü vergi, damga resmi ve harçtan muaf tutulmuştur.³¹

4 Eylül 1974 tarihli Bakalar Kurulu toplantısında 1973 yılı mali bütçesinden Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığına tahsis edilmiş olan 42 adet Land Rover marka 4x4 arazi aracının 32 adedinin vergilerden muaf olarak ithal edilmesi kararlaştırılmıştır.³²

15 Mayıs 1975 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında Milli İstihbarat Teşkilatının ihtiyaç duyduğu 444.103 dolar değerindeki elektronik ekipmanların gümrük ve harçlardan muaf olarak alınması için izin verilmiştir.³³

6 Şubat 1976 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında Kara Kuvvetleri Komutanlığının envanterinde bulunan ve ihtiyaç fazlası olan 10 adet tabancanın MİT Müsteşarlığına devredilmesine karar verilmiştir.³⁴

Milli İstihbarat Teşkilatının yurt içindeki üniteleri arasında mevcut irtibat ve muhabere şebekesinin devamlı ve güvenilir şekilde işler tutulması için kapalı devre televizyon gözetleme sistemi, hareketli kameralar alınarak sistemin bulunduğu bölge kontrol altına alınmıştır. Kapalı Devre Gözetleme Sistemi Motorola Communications International Inc. firmasından alınmasına Bakanlar kurulunun 17 Şubat 1976 tarihli kararnamesiyle karar verilmiştir.³⁵

Resim 2. 1976 Yılında MİT tarafından ABD firması Motorola'dan satın alınan kapalı devre kamera sistemi

MİT tarafından kullanılmak üzere Amerikan IBM firmasından gerekli bakımlarının firma tarafından yapılması şartıyla bilgisayar kiralınması 15 Nisan 1976 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında kararlaştırılmıştır.³⁶

31 BCA, 30-18-01-02-332-35-17.

32 BCA, 030-18-01-02-320-63-6.

33 BCA, 030-18-01-02-333-38-1.

34 BCA, 030-18-01-02-347-107-20.

35 BCA,030-18-01-02-347-108-18.

36 BCA, 030-18-01-02-352-131-4.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde ihtiyaç fazlası bulunan 7.65 mm çapındaki 150 adet silahın MİT'in kadro ihtiyacını karşılamak için ordu standartlarına uymayan bu silahların bedelsiz şekilde verilmesi talebi Genelkurmay Başkanlığına iletilmiştir. Mili Savunma Bakanlığının 30 Nisan 1976 günü 380/ÖB-76 sayılı yazısı üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla da gerçekleşmiştir.³⁷ Böylece ihtiyaç fazlası bu silahlar teşkilat bünyesinde değerlendirilmiştir.

24 Ekim 1976 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında MİT Müsteşarlığının ihtiyaç duyduğu bazı araç-gereç ve aparatın gümrük ve diğer vergilerden hariç tutularak yurtdışından ithal edilmesine izin verilmiştir.³⁸

Milli İstihbarat Teşkilatının imkân ve kabiliyetlerini artırmak ve istihbarat faaliyetlerinin daha sağlıklı yerine getirilmesini sağlamak amacıyla 1975 yılında 3 adet uçak ve 2 adet helikopter alımı planlanmıştır. 3 uçağın ve 2 helikopterin tahmin değer 21.000.000 lira olarak tespit edilmiştir. İlgili hava araçlarının alınması için gerekli ödenek 1975 yılında Mali Yılı Ek Bütçe Kanuna eklemiştir.³⁹ Söz konusu hava araçlarının alımı Bakanlar Kurulunun 12 Aralık 1976 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır. Bakanlar Kurulunun kararına istinaden Cessna Aircraft Co.European Marketing Center firmasından, iki adet Cessna 402 ve bir adet Cessna 421 tipi uçak alımı yapılmış, Continental Copten Inc. Ford Worth Texas firmasından iki adet helikopter alınmıştır.⁴⁰ 1976 yılında MİT Müsteşarlığına helikopter ve uçak alımı bu dönemde teşkilatın operasyonlarında artış görüldüğü bu nedenle de hızlı ulaşım gereçlerine ihtiyaç duyulduğu ayrıca MİT'e ayrılan bütçe ve ödeneğin arttığını da anlaşılmaktadır.

Milli İstihbarat Teşkilatındaki istihbarat faaliyetlerinde haberleşmeyi şifrelemek için hedefe ulaştırılmak istenen bilgileri, algoritmayla sağlanan kriptolamayı sağlayan şifre cihazı, kapalı devre televizyon gözetleme sistemi ve gizli belgelerin düzenlenmesi, basımını ve kopyalanmasını kontrol altında tutabilmek için matbaa makinasına ihtiyaç duyulmuştur. İhtiyaçları karşılamak için Millî İstihbarat Teşkilâtı haberleşmede kullanmak üzere 34 adet şifreleme makinesinin Norveç'in Lehmlkul A/S Div. Elektronik firmasından alınması ve 620 makine parçasının alınmasına Bakanlar Kurulunun 10 Şubat 1977 tarihli toplantısında karar verilmiştir.⁴¹

Tablo 5. 1977 yılında MİT Müsteşarlığına alınan teçhizatlar

Cihazın Adı	Alım Tarihi	Adet	Markası / Firması
Matbaa Makinası ve Yedek Parçaları ve Haberleşme Araçları	Nisan 1977	2 Adet	
Şifreleme Makinası ve Yedek Parçaları	Nisan 1977	2 Adet	Lehmlkul A/S Div. Elektronik

37 BCA, 30-18-01-02-353-139-19.

38 BCA, 30-18-01-02-364-1-11.

39 BCA, 30-18-01-02-380-249-10.

40 BCA, 30-18-01-02-380-249-10.

41 Alınacak alet mesajı istenilen hedefe ulaştırmak için bu algoritma çerçevesinde, Kâğıt bant üzerinde açtığı deliklerle bilgiyi kriptoloji mesaj şekline çeviren makinedir. Cihaz birçok kodlamayı kullanılmakla başka yabancı istihbarat servislerinin mesajlara ulaşmasını zorlaştırmaktadır. BCA, 30-18-01-02-364-7-5.

Resim 3. Şifreleme cihazı

Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığının ihtiyacını karşılamak üzere matbaa makinesi ve yedek parçalarının alınması için Bakanlar Kurulunun 15 Nisan 1977 tarihli toplantısında karar verilerek alınacak matbaa malzeme listesi oluşturulmuştur.⁴²

Tablo 6. 1977 yılında MİT Müsteşarlığına alınması planlanan matbaa malzemesi ve yedek parça listesi.⁴³

Alınacak Malzemenin Cinsi	Miktarı
Tek kademeli klişe indirme makinası (Asit Makinası)	1 Adet
Metal giyotin makinası	1 Adet
Yedek bıçak takımı	2 Adet
Freze makinası komple	1 Adet
Yıkama makinası	1 Adet
Yıkama makinası yedek parçası	1 Takım
Polytype minör	1 Adet
Polytype minör karpit uçlu testere	4 Adet
Polytype minör karpit uçlu ayar aleti	12 Adet
Ölçü aleti komple	1 Takım
Ofset baskı makinası	1 Adet
Mumlu kâğıt hazırlama cihazı	1 Adet
Hohlux Kontaprint (Pozlandırma makinası)	1 Takım
Repreduksiyon kamera	1 Adet
Bileme makinası (Hassas – uzun)	1 Takım
Perforaj makinası kesme tertibatı komple	1 Takım
Renkli ofset baskı makinası	1 Adet
Renkli baskı ve gofraj makinası	1 Adet

7 Temmuz 1977 ve 1 Eylül 1977 tarihli Bakanlar Kurulu kararnameleleri ile MİT Müsteşarlığının ihtiyaç duyduğu bazı araç-gereç ve cihazın gümrük ve diğer vergilerden hariç tutularak yurtdışından ithal edilmesine izin verilmiştir.⁴⁴

42 BCA,30-18-01-02-307-91-1.

43 BCA, 30-18-01-02-364-7-5.

44 BCA, 30-18-01-02-365-22-9; BCA, 30-18-01-02-366-45-14.

16 Şubat 1979 ve 24 Eylül 1979 tarihli Bakanlar Kurulu kararnameleleri ile Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığının ihtiyaç duyduğu elektronik cihaz ve haberleşme malzemelerinin gümrük ve diğer vergilerden hariç tutularak yurtdışından ithal edilmesine izin verilmiştir.⁴⁵

Çağın gereklerine uymak ve istihbaratta teknolojik gelişimi sağlamak açısından Millî İstihbarat Teşkilâtı bünyesinde kullanılmak üzere Amerikan IBM firmasından bilgisayar alımı Bakanlar Kurulunun 16 Ekim 1979 tarihli toplantısında karara bağlanmıştır.⁴⁶ MİT'in 1979'da bilgisayar alımı dönemi için yeni bir teknoloji olan bu cihazın teşkilat bünyesinde kullanılarak teknolojik cihazların zamanında alınıp çağın gereklerine uyum sağlandığını göstermektedir.

27 Aralık 1979 tarihli Bakanlar Kurulu kararnamesi ile MİT Müsteşarlığının ihtiyaç duyduğu 70 adet aracın vergilerden hariç tutularak Devlet Malzeme Ofisi kanalıyla satın alınmasına izin verilmiştir.⁴⁷

28 Şubat 1980 tarihli Bakanlar Kurulu kararnamesi ile MİT Müsteşarlığının uçak yedek parçaları ve IBM firmasından kiralayacağı bilgisayarların gümrük ve diğer vergilerden hariç tutularak yurtdışından ithal edilmesine izin verilmiştir.⁴⁸

Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığından alınan 19 Nisan 1982 tarih ve 9527 -24 -1460 yazılı yazıda teşkilat bünyesindeki pek çok aracın eskidiği ifade edilirken, takip, idari ve destek hizmetleri için ihtiyaç duyulan listede belirtilen taşıtın cinsi, cetveldeki sıra numarası, diferansiyel ve adedi belirtilen 58 adet taşıtın Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden temin edilmesi 237 sayılı Taşıt Kanununun 10 uncu maddesine göre Bakanlar Kurulu toplantısında kararlaştırılmıştır.⁴⁹ 1979-1982 yılları MİT Müsteşarlığının taşıt alımının en fazla olduğu yıllardır. O halde bu dönemde ya farklı arazi yapılarında faaliyetler arttığı için arazi aracı ihtiyacı ortaya çıkmış ya teşkilatın araç filosu yenilenmiş ya da araç kullanacak personel sayısında artış olmuştur.

Tablo 7. 1982 yılında MİT Müsteşarlığına alınan 58 araç

T Cetveli Sıra No:	Taşıtın Cinsi	Diferansiyel	Miktarı Adet
2	Binek tenezzüh şasi (Küçük tip)	4x2	10
6	Station-vagon tenezzüh şasi (küçük tip)	4x2	8
7	Binek tenezzüh şasi	4x2	28
9	Arazi binek 6 kişilik	4x4	10
17	Piek-Up şehirdışı hizmetle için (3 Kişilik)	4x2	1
28	Kamyon şasi yüklü 9000 kg	4x2	1

45 BCA, 30-18-01-02-377-209-16; BCA, 30-18-01-02-381-260-1.

46 BCA, 30-18-01-02-381-268-6.

47 BCA, 30-18-01-02-382-286-14.

48 BCA, 30-18-01-02-389-47-1.

49 BCA, 30-18-01-02-452-478-3.

21 Haziran 1982 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile MİT Müsteşarlığının ihtiyacı olan ve yurtdışından satın alınması gereken uçak yedek parçası ve bazı ihtiyaç malzemelerinin vergiden muaf tutulmasına karar verilmiştir.⁵⁰

SONUÇ

Türkiye, İkinci Dünya Savaşı sırasında dünyanın en önemli istihbarat ve casusluk faaliyetlerinin yürütüldüğü merkezlerden biri olmuştur. Savaşan tarafları ülkedeki faaliyetleri 1926 yılında kurulmuş olan Milli Emniyet Hizmetleri Riyaseti tarafından sıkı bir biçimde takip edilmiştir. Türkiye savaş sona erince Sovyet tehditleri ile karşı karşıya kalmıştır. Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra açıkça topraklarından pay isteyen Sovyetler Birliği tehditlerine karşı ABD ve İngiltere ile iş birliği içerisinde olması ve 1952 yılında NATO'ya üye olması ile beraber Türkiye'nin batı blokunda yer almasını sağlamıştır. Türkiye gibi stratejik ve jeopolitik konuda yer alan bir ülkenin istihbarata önem vermesi ve istihbarat birimlerinin çok güçlü olması gerekmektedir. Millî İstihbarat Teşkilâtı incelediğimiz dönemde Türkiye'nin NATO müttefiki olan ülkelerden alınan teknik malzemeler ile envantere dahil ettiği araç, cihaz ve teçhizatlar ile birimlerini güçlendirmeye çalışmıştır. Bunun yanı sıra isminin gizli kalmasını isteyen bazı dost ülkeler de teşkilata araç hibe etmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nin ve bu ülke vatandaşı olan bazı kişilerin Türkiye Cumhuriyeti devletine değil de doğrudan Millî İstihbarat Teşkilatına araç bağışlaması ilginçtir. Özellikle şahısların Millî İstihbarat Teşkilatını tanınması ve doğrudan bu kuruma bağış yapması olağanüstü bir durumdur. Acaba ABD vatandaşları bu dönemde başka ülke istihbarat teşkilatlarına da bağışta bulunmuş mudur? Sıradan bir vatandaşın binlerce kilometre uzaktaki başka bir ülke istihbarat teşkilatına araç bağışlaması mümkün müdür? Bu sorular içerisinde hiçbir zaman çözülemeyecek olan bilinmeyenlikleri barındırmaktadır.

Soğuk Savaş döneminin iki kutuplu olduğu katı kurallarla işleyen istihbarat kaideleri, teknolojik gelişmeler ve bu gelişmelere öncülük eden ekonomik ilişkiler istihbarat dünyasındaki değişimleri hızlandırmıştır. Hızlı bir şekilde değişen bu istihbarat ortamında MİT, üzerine aldığı sorumlulukları üst düzeyde yerine getirebilmek için ileri teknoloji alet ve edevata sahip olmayı amaçlamıştır. Bu amaçla 1976 yılında IBM firmasından bilgisayarlar ve zor arazi şartlarında kullanılması için 4x4 arazi araçları satın alınmıştır. Yine 1976 yılında teşkilata alınan uçak ve helikopterler teşkilatın operasyonel hava hareket kabiliyeti artmıştır. Türkiye'nin zor ve istikrarsız yılları olan 1970 ve 80'li yıllarda kısa sürelerle başta kalan hükümetler bile Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığının ihtiyaç duyduğu pahalı ve teknolojik cihazları ve araçları alabilmesi için gereken bütçeleri ayırarak teşkilatın ihtiyacı olan materyallerin elde edilmesini sağlamıştır. Teşkilat tarafından bu zor dönemlerde kıt imkanlarla büyük meblağlara alınan cihaz ve araçların dönemin konjonktürü gereği iç politikada kullanılmış olma ihtimali çok yüksektir. Bu ise teşkilatta ülke çıkarlarına değil grupların, hiziplerin, partilerin çıkarına çalışılmış olduğu ve dış müdahaleye açık olduğu fikrini kuvvetlendirmektedir.

50 Talep edilen cihazlar arasında 5 otomatik fotokopi makinesi, 7 tam otomatik fotokopi makinesi, 1 mikrofilm kamerası, 500 mikrofilm, 4 mikrofilm okuma cihazı, 2 çantalama cihazı, teleks, transponder, convanter, indikatör, receiver gibi teşkilatın ihtiyaç duyduğu dönemi için yeni ve teknolojik olan cihazlar yer almaktadır. BCA, 30-18-01-02-469-4-2.

Ekonomi, teknoloji, endüstri, silah, dinleme, önleme ve istihbarat alanlarında dünyanın en güçlü ülkesi olan Amerika Birleşik Devletleri, araştırma yaptığımız dönemde Türkiye'deki istihbarat çalışmalarında ve karar vericiler üzerinde yönlendirici ve etkili olmuştur. Bu nedenle Teşkilat tarafından satın alınan ve teşkilata hibe edilen cihazların çok büyük bir kısmının Amerika Birleşik Devletleri'nden temin edilmesi, 1970'li yıllarda Başbakan Bülent Ecevit tarafından dile getirilen kontrgerilla veya diğer adıyla gladyo faaliyetleri, 1970 ve 1980'li yıllarda ortaya çıkan kaos ortamı ve faili meçhul gazeteci-siyasetçi suikastları, sağ-sol çatışması, askeri darbe ve muhtıralar dönemlerinin yaşanmış olması ülkede ve teşkilatta ABD ve CİA etkisinin yoğun olduğu, ülkede ve teşkilatta sır mefhumunun da kalmadığı gibi bir algı oluşturmaktadır (Yakın dönemde ortaya çıkarılan bazı belgelerde CIA'nın ABD'nin müttefiki olduğu bazı ülkelerde üst düzey izleme ve dinlemeler yaptığı ortaya çıkmaktadır). Amerika Birleşik Devletleri'nin Jammât, Tuslog, Tusag, AİD gibi kuruluşlarıyla Türk ordusu, emniyeti ve istihbaratı ile içli dışlı olması ülke güvenliği ve bekası için muhakkak ki bir tehdit unsuru oluşturmuştur. Ortadoğu'da çok güçlü bir Türkiye'yi menfaatleri için tehdit olarak gören ABD, Sovyetleri Birliği'ne karşı Yunanistan ile birlikte NATO'nun güneydoğu kanadını oluşturan Türkiye'nin yok olmasını da istememiştir. Buna karşılık Türk güvenlik ve istihbaratına sızmış yabancı bir gücün varlığı ülke bağımsızlığı açısından bir handicap olmuştur ve olacaktır.

KAYNAKÇA

1. Arşiv Belgeleri

1.1. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Daire Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi

BCA, 030-18-01-02-201-80-4.

BCA,030-18-01-02-205-24-10.

BCA, 30-18-01-02-211-71-2.

BCA, 30-18-01-02-213-89-15.

BCA, 030-18-01-02-222-55-6.

BCA, 030-18-01-02-224-68-16.

BCA-030-18-01-02-247-17-17.

BCA, 030-18-01-02-261-3-11.

BCA, 030-18-01-02-288-76-4.

BCA,030-18-01-02-296-21-18.

BCA, 30-18-01-02-306-85-12.

BCA, 30-18-01-02-307-91-1.

BCA, 030-18-01-02-312-18-19.

BCA, 030-18-01-02-320-63-6.

BCA,30-18-01-02-332-35-17.

BCA,30-18-01-02-333-38-1.

BCA, 030-18-01-02-347-107-20.

BCA, 030-18-01-02-347-108-18.

BCA, 030-18-01-02-352-131-4.

BCA, 30-18-01-02-353-139-19.

- BCA, 30-18-01-02-364-1-11.
BCA, 30-18-01-02-364-7-5.
BCA, 30-18-01-02-365-22-9.
BCA, 30-18-01-02-366-45-14.
BCA, 30-18-01-02-377-209-16.
BCA, 30-18-01-02-380-249-10.
BCA, 30-18-01-02-381-260-1.
BCA, 30-18-01-02-381-268-6.
BCA, 30-18-01-02-382-286-14.
BCA, 30-18-01-02-389-47-1.
BCA, 30-18-01-02-452-478-3.
BCA, 30-18-01-02-469-4-2.

2. Telif Eserler

- Altiay, K. (2013), *Cumhuriyet Dönemi İstihbarat Örgütleri*, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Ataç, K. (2019), *İstihbarat, Casusluk, Karşı Casusluk, Örtülü Operasyonlar ve Güvenlik*. Mersin üniversitesi uluslararası ilişkiler konseyi, s. 1-12.
- Atalay, Y. (2013), *Türkiye'deki Terörle Mücadele Bağlamında Modern İstihbarat Tekniklerinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Bilecik.
- Ateş, A. (2013), *Stratejik İstihbarat ve Türk Dış Politikasına Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Bülbül, A. (2020), "Asgari Egemenlik Azami İstihbarat: Soğuk Savaşta Federal Almanya Cumhuriyeti Dış İstihbarat Servisi'nin (Bnd) Ortadoğu'daki Faaliyetleri", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s. 321-352.
- Çorumlu, M (2017). *İstihbarat ve Karşı İstihbarat Hizmetlerinin Aralarındaki İlişkiler*, Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.
- Daş Darıcı, M.G. (2018), *Osmanlılarda İstihbarat Faaliyetleri*, Doktora Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- İlter, Erdal. (2002), *Millî İstihbarat Teşkilâtı Tarihçesi*, MİT Basımevi, Ankara.
- Karabekir, K. (1998), *Gizli Harp İstihbarat*, Yayına Hazırlayan: Emrullah Tekin, Kamer Yayınları, İstanbul.
- Kılıç, E. (2011), *Soğuk Savaş Döneminde Türk İstihbarat Kurgusu*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Kıyaç, S. (2020), *Soğuk Savaş Yıllarında Türkiye'deki ABD Üs ve Tesisleri*, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, Cilt 36, Sayı 101, Ankara, s. 203-252.
- Küçükylmaz, O. (2019), *Ulusal Güvenlik Bağlamında İstihbarata Karşı Koymanın Önemi. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, s. 89-105.
- Özdağ, Ü. (2014), *İstihbarat Teorisi*, Kripto Yayınları, Ankara.

Sertel, S. (2016), "II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye'de yürütülen casusluk faaliyetleri". *Asos Journal*, s. 95-124.

Warner M. (2008), "Wanted: A Defintion of Intelligence", *Secet Intelligence*, Routledge, 2008.

Tzu, S. (2008), *Savaş Sanatı*, Remzi Kitabevi, İstanbul.

3. Dijital Kaynaklar

URL-1,2022. <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/mit-ne-demek-ve-acilimi-nedir-mit-neyin-kisaltmasi-42042288> 13 Nisan 2022

URL-2, 2022 <https://www.cia.gov/library/center-for-the-study-of-intelligence/csipublications/csi-studies/studies/vol46no3/article02.html#fn9>

URL-3, 2021. <https://vizyonergenc.com/icerik/turk-i-stihbarat-tarihine-genel-bir-bakis>

URL-4, 2022. https://tr.wikipedia.org/wiki/Ahmet_Salih_KorurURL

EKLER

EK 1. MİT Müsteşarlığının İhtiyaç Duyduğu Alıcı Verici Telsiz Cihazlarının Alımı Hakkında Teknik Rapor

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

14/Eylül/1967

- RAPOR -
DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

İdari İşler Başkanlığının 11.4.1967 tarih ve 752332 sayılı emirleri uyarınca kurulan komisyonumuz Batı Almanyada TELEFUNKEN, SIEMENS ve SEL LORENZ, Amerikada da GENERAL ELECTRIC, RCA MOTOROLA ve CONCO firmaları tarafından imal edilen, iki kanallı çalışan UHF bandındaki cepte taşınan el telsiz alıcı verici (Handie-Talkie), takip arabalarında kullanılan yüksek takatlı iki kanallı UHF otomobil alıcı vericisi (Carfen Transreceiver) ve bunların Ankara ve İstanbul gibi yaygın şehirlerde aralarındaki muhabere imkanını sağlayabilmek için gerekli rele ve merkez kontrol istasyonları merkez istasyonunu geirin otomatik telefon santrali ile bağlantısını temin ve dolayısıyla telsizlerle şehirdeki herhangi bir telefon abonesinin konuşmasını temin eden cihazlar, seyyar istasyonların teker teker merkezden çağırılmasını temin eden selectif çağırma (Selectif-Cool) yı temin eden tertipler incelenmiş, bu memleketlerde yabancı gizli servislerin faydalandıkları malzeme de tetkik edilerek neticede :

1. Çalışma frekansı istikrarının üstünlüğü
2. Cihazların hafif ve küçük ebatla olması
3. Az ceryan sarf etmeleri
4. Muhabere mesafelerinin aynı takata rağmen daha büyük oluğu
5. Tesisatın bütün aksamının aynı firma tarafından imal edilmesi ve dolayısıyla imicamalı bir kıl tekil etmesi
6. Gerek şasisi zait kutbuna ve gerekse nakıs kutbuna bağlı arabalarda da çalışabilmesi
7. Ters kutuplandığı zaman cihazların bozulmaması
8. Halen elimizde mevcut ve bugüne kadar memnun edici netive veren diğer seyyar ve sabit motorola marka malzeme ile en iyi şekilde imtişah etmesi
9. Mevcut Motorola cihazlarla satın alınması mutasavver cihazların Motorola olması halinde mevcut yedek malzemeden büyük bir kısmının müştereken kullanılabilmesi ve dolayısıyla bulundurulacak yedek stokunun az bulundurulması mecburiyeti
10. Personelimizin bu marka cihazları gerek çalıştırmada ve gerekse tamirinde tecrübe sahibi olmaları
11. Firmanın Türkiyenin muhtelif yerlerimde atölyelerinin bulunması ve dolayısıyla kendi atölyelerimizin teknik imkânlarını aşan tamir işlerinin de yurt içinde ve kısa zamanda yapılabilmesi imkânı
12. Stokumuzda bulunmayan parçaların lüzumu halinde Türkiyedeki temsilciden ve onun depolarından tedarik edilebilme imkânı
13. Genelkurmay Başkanlığının ve Emniyet Genel Müdürlüğünün de yaptıkları tetkik neticesinde aynı firma üzerinde karar kılınmış olmaları
14. Türkiyedeki TUSLOG Teşkilatının da Motorola mamulâtını tercih ederek bütün tesislerinde kullanması
15. Bugüne kadar Motorola cihazlarla edinilen işletme tecrübesinde bu aletlerin diğerlerine nazaran daha az arıza göstermiş olmaları sebebiyle

Yukarıda arz edilen teknik niteliklerden dolayı ~~Motorola~~ Amerikada ~~Motorola~~ MOTOROLA Communications and Electronics Inc. firması mamulâtı telsiz cihazları ve aksamının alınması zaruri görülmüştür.

Arz olunur.

Teknik Mühendisi
Necdet YULDAZ

Teknik Mühendisi
Kâmuran ARIKAN

Baş Teknikiyen
Esfer ERGÜVEN

M. Necdet Yuldaz

K. →

Esfer Ergüven

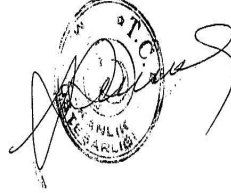
EK 2. ABD tarafından Milli İstihbarat Teşkilatına Hibe Edilen 11 Araç İle İlgili Yazışma

/ 1968 tarih ve 6/ Sayılı Kararnamenin ekidir.

OTOMOBİLLERİN

Cinsi	Markası	Modeli	Motor No	Şasi No	Kıymeti	
					Lira	Kr
Binek	Ford	1963	3F 32U 174281	3F32U 174281	20.000	00
"	Ford St W.	1963	3N 94C 141215	3N 94C 141215	20.000	00
"	Ford St.W.	1963	4F 38F 122515	4F 38F 122515	20.000	00
"	Plymouth	1963	818246 34304	2536 177648	15.000	00
"	Plymouth	1963	4124634302	203119 4294	15.000	00
"	Plymouth	1963	2252463430	2536177917	15.000	00
"	Jeep St.W.	1963	TW 6002 21858,5	14593	15.000	00
"	Jeep St.W.	1963	TW 6002 47578,5	14532	15.000	00
"	Jeep St.W.	1963	TW 6002 18358,5	14485	15.000	00
"	Jeep St.W.	1962	TW 6L 162100	54168 69077	15.000	00
Pickup	İnter	1962	BD 240793 077	SB 293902 B	+	10.000 00
					175.000	00

Yalnız onbir adet oto.

Muammer Güneş

C30 10 01 02 222 35 5

2

EK 3. MİT Müsteşarlığı İçin Alınması Gerekli Olan Bazı Makine ve Teçhizata Ait 1967 Tarihli ve Fuat Doğu İmzalı Talep Yazısı

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

T. C.
BAŞBAKANLIK
MILLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI
MÜSTEŞARLIĞI

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

Ankara

Konu :

1967 Mali yılı Başbakanlık Millî İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığı bütçesinin 23611 nci Makina Teçhizat alımları bölümünde mevcut 1.240.000.- Liradan ödenmesi hususunda 6246 sayılı kanun gereğince Bakanlar Kurulundan karar alınmasına müsaadelerinizi arz ederim.

Efî: _____

1-Maliye Bakanlığı muvafakati
1-Teknik Komisyon Raporu

Fuat Doğu
FUAT DOĞU
TÜMGENERAL
MILLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARI

S. H. *Uğur*
21.9
milli

Ka. Kaya
27.9.1967

BAŞBAKANLIK EYİBAKTI			
Tarihi	Umumi kay. No.	Fig. No.	Eki
21 Eylül 1967	475905	8129	2

MİLLÎ İSTİHBARAT TEŞKİLATI	
No.	8129
Tarih	21 Eylül 1967

EK 4. MİT Müsteşarlığı İçin 3 Uçak 2 Helikopter Alımı

GİZLİ

NOT :

Milli İstihbarat Teşkilâtı Müsteşarlığı tarafından Başbakanlığa gönderilen 7/5/1975 tarihli ve 442963 sayılı, 7/1/1976 tarihli ve 443776 sayılı yazılarda; yurt çapındaki görevlerinin gereğince ve zamanında yapılabilmesi amacıyla Müsteşarlık için uçak ve helikopter satın alınması, bunun için de söz konusu araçların Devlet Plânlama Teşkilâtı Müsteşarlığınca programa alınması talep edilerek, bu araçların tahmini değeri olan 21.000.000 liranın tahsisi istenmiştir.

Adı geçen Müsteşarlıktan alınan 15/4/1976 tarihli ve 442937-8841 sayılı son yazıda ise üç (3) uçak ve iki (2) helikopterin tahmini değeri olan 21.000.000 liranın 1975 Mali Yılı Ek Bütçe Kanununa konulmuş bulunduğu, bu amaçla bir mukavele yapılmasına rağmen tahsisatın 1975 Yılı içinde sarfedilememiş olması nedeniyle uçak ve helikopterlerin bu defa 1976 yılı bütçesinden alınması için DPT Müsteşarlığına müracaatta bulunduğu fakat bir cevap alınmadığı, sözü edilen mukavele konusunda bir Bakanlar Kurulu Kararı olmadığı içinde bu mukavelenin Maliye Bakanlığı vizesi ile Sayıştay Başkanlığının tescilinden geçirilemediği, mevcut şartlar içinde ortaya çıkan durumun hukuki bir problem yaratıp yaratmadığının Kuruluşlarınca incelenmediği ve 1976 yılında bu araçların alınıp alınmaması hususları, emirlerine arz edilmektedir. Ayrıca bu yazının ekinde, MİT Müsteşarlığı ile CESSNA Firmasının Türkiye temsilcisi Emekli Ticaret arasında yapılan karşılıklı yazışmaların suretleri yer almaktadır.

Arzedirim.

S.

Sn. Müsteşara arz edildi.
"SPK Kararı imzalanmadığı.
na göre yapılacak bu işlem
yoktur. Yazıyı dosyada hifze
diniz." şeklinde teslimat alındı.
5/5. S.

GİZLİ

EK 5. MİT Müsteşarlığı İçin Şifre Makinesi Alımı

GİZLİ

GİZLİ

T. C.
BAŞBAKANLIK
MILLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI
MÜSTEŞARLIĞI
ANKARA

iİB.LOJD.9517.25.77/2850 50791 // Mayıs 1977
KONU : Akreditif.

BAŞBAKANLIĞA

İİĞİ: MİT Müsteşarlığının 4 Mart 1977 gün ve iİB.LOJD.9517.
25.77/1066 sayılı yazı :

1. Müsteşarlık ihtiyacı için :

a. 12 Aralık 1976 gün ve 7/13006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na istinaden Amerika'da kâin Continental Copten Inc. Ford Worth Texas firmasından satın alınacak olan iki adet helikopter ve yedek malzemeye,

b. 10 Şubat 1977 gün ve 7/13125 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na istinaden de Norveç'te kâin Lehmkul A/S Div. Elektronik firmasından satın alınacak olan 34 adet şifre makinesi ile yedek malzemeye ait kanuni formaliteler tamamlanmış olup, T.İ.S. karşılıkları da 1976 malî yılı bütçemizin 620 makina teçhizat alımları ve büyük onarımı harcama kaleminden 28 Şubat 1977 günü T.C.Merkez Bankası Ankara şubesi hesabına yatırılmıştır.

2. 1976 malî yılı Bütçe Kanunu'nun genel hükümlerinin 17 nci maddesinde dış memleketlerden alınacak malzeme için açılan kredinin, malî yılın bitiminden itibaren 4 ay içinde aynı yıl bütçesinden mahsup edileceği hükme bağlanmıştır.

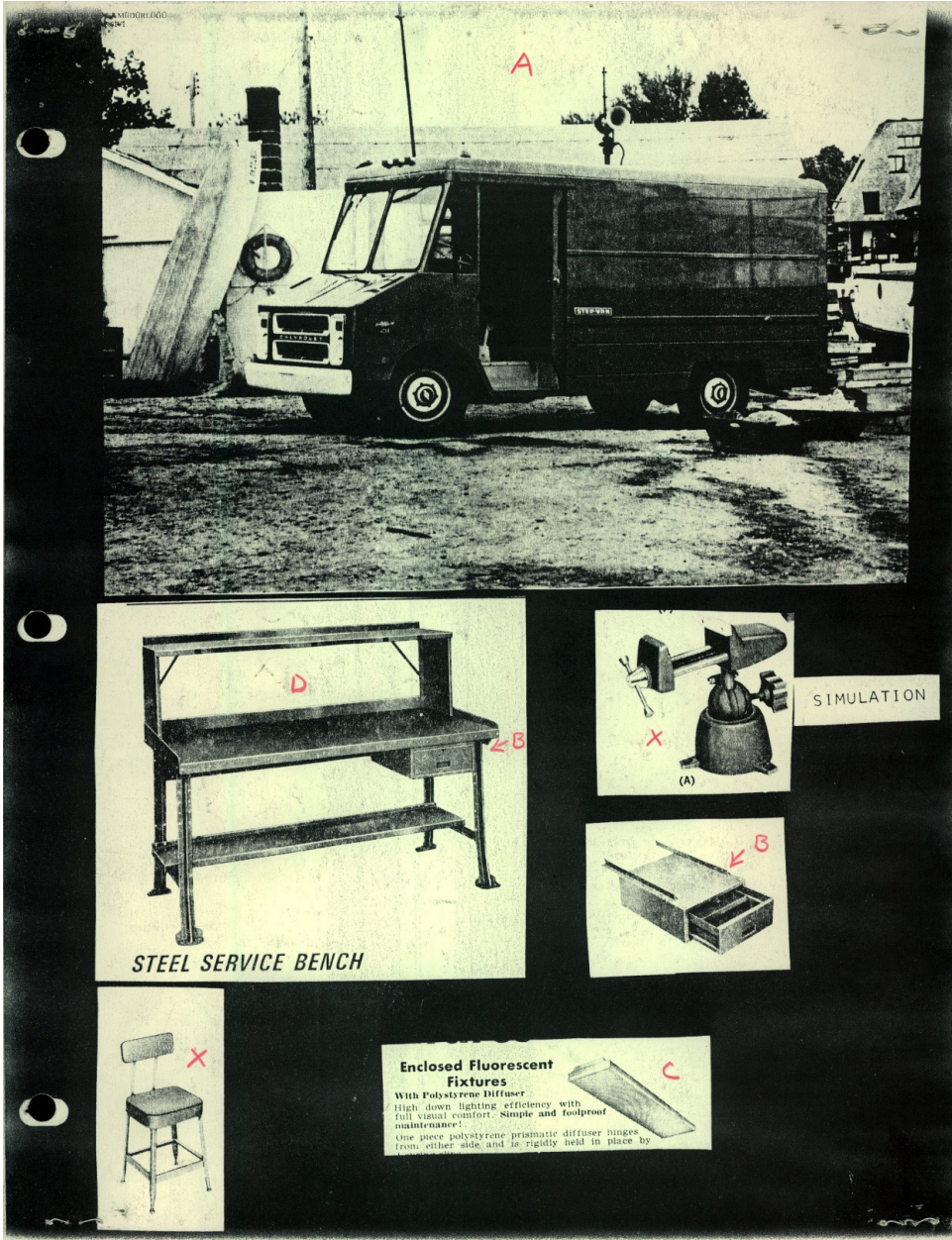
3. Mukavele hükümleri dikkate alınarak, ilgede kayıtlı yazı ile Maliye Bakanlığından alınan döviz transfer öncelik yazısı 11 Mart 1977 tarihinde T.C.Merkez Bankasına intikâl ettirildiği halde bugüne kadar transfer işlemi yapılmamıştır.

./..

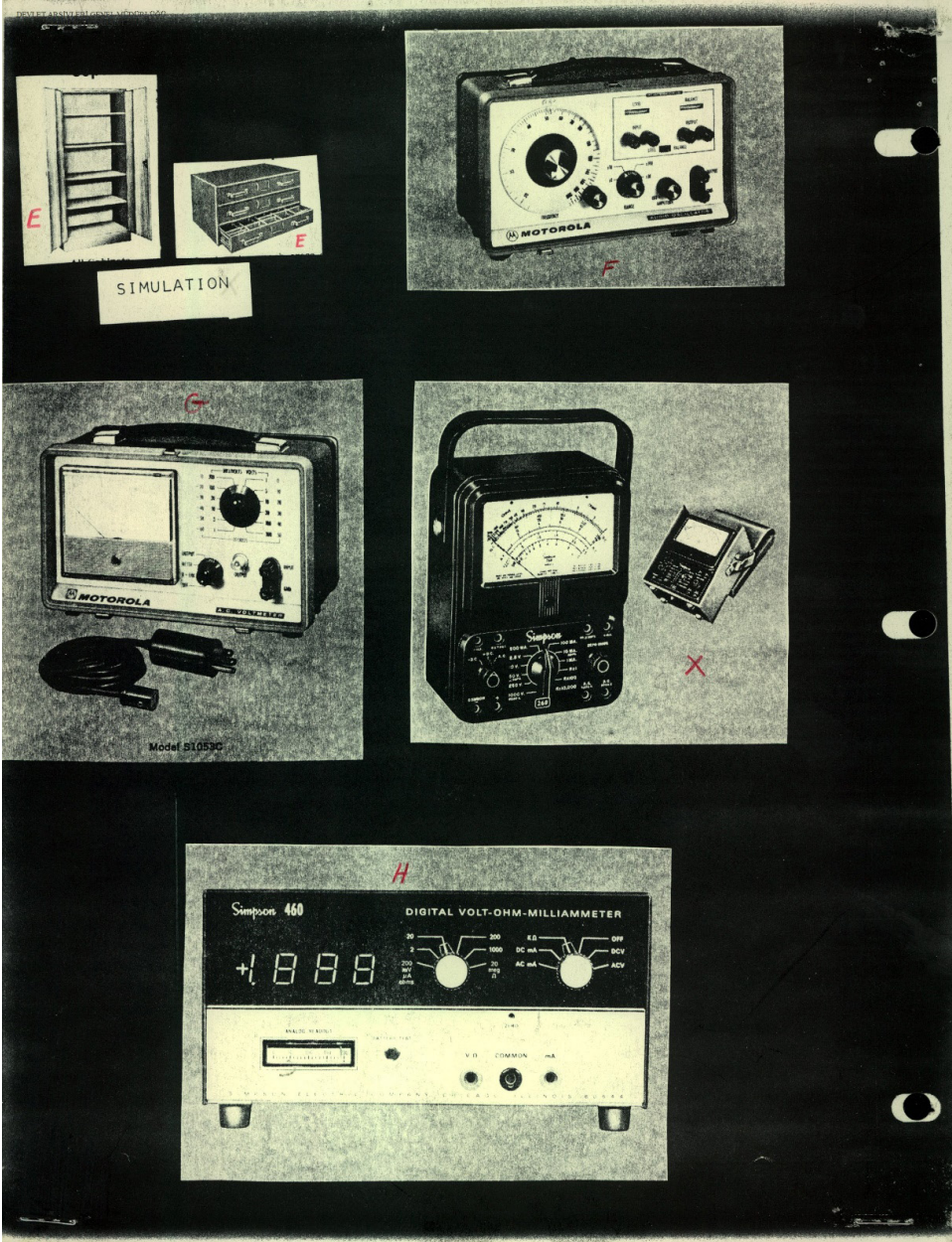
BAŞBAKANLIK	
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi	
Kayıtlı No.	No.
02386	141-3
Tarih : 6 Mayıs 1977	

GİZLİ

EK 6. Chevrolet Stepvan Seyyar Telsiz Aracı (BCA, 30-18-1-2-307-91-1)

EK-7. Telsiz-Role-Ölçüm Kiti Fotoğrafları (BCA, 30-18-1-2-307-91-1)

EK-8. MİT Müsteşarlığı için 58 Adet Taşıt Alınması Hakkında Kenan Evren İmzalı Bakanlar Kurulu Kararı

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR TETKİK
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

BAKANLAR KURULU KARARI

Sayı: 8/ 4773

17/2 /1982 tarihli ve 2628 sayılı 1982 Yılı Bütçe Kanununun Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı Bütçesinin 610 "Taşıt Alımları" harcama kaleminde ödeneği bulunan ve adı geçen Müsteşarlık hizmetlerinde kullanılmak üzere (1982 Yılı Bütçelerinde yeterli ödenek bulunması ve bu iş için ayrıca ek ödenek ve aktarma talebinde bulunulmaması şartıyla) Devlet Mülkeme Ofisi kanalıyla satın alınacak olan (58) adet taşıtın (cinslerinin ekli listede gösterilen şekilde tespiti; 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa bağlı 2 sayılı cetveldeki hükme göre, Bakanlar Kurulunca 31/ 5 /1982 tarihinde kararlaştırılmıştır.

KENAN EVREN
Orgeneral
Devlet Başkanı

Z. BAYRAM Devlet Bak. Teşvikiye Yrd.	T. ÇELİK Devlet Bak. Yrd.	Prof. Dr. İ. ÖZTRAK Devlet Bakanı	M. ÖZDÖNEŞ Devlet Bakanı
Prof. Dr. N. NERİNDAS Milletvekili	C. KAYMAK Adana Milletvekili	O. K. BAYVOLKEN Milletvekili	E. ÇETİNER Milletvekili
K. ERDEM Milletvekili	Prof. Dr. K. KILIÇTURGAY Milletvekili	H. SAĞLAM Milletvekili	D. ÖNALP Beyrut Bakanı
K. CANTOK Ticaret Bakanlığı	Prof. Dr. S. ÖZBEK Ticaret Bakanlığı	Prof. Dr. A. BOZER Gıda ve Tarım Bakanlığı	Prof. Dr. M. AYŞAN Gıda ve Tarım Bakanlığı
Prof. Dr. S. ÖZBEK Ticaret Bakanlığı	Prof. Dr. E. EBENER Çevre Bakanlığı	M. TURGUT Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	E. İLKEK Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
L. EYLIVANLI Köy İşleri Bakanlığı	Dr. S. YÖTEN İçişleri Bakanlığı	M. R. GÜNEY Köy İşleri ve Turizm Bakanlığı	V. ÖZGÜL Çocuk ve Spor Bakanı
B. SİDİK Köy İşleri Bakanlığı			

Dosya No:
142-98
685

EK-9. 1982 Yılında MİT Müsteşarlığı için 58 Binek Taşıt Alımı

SAYIN SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANIMIZIN
SORULARI İLE İLGİLİ
NOT

Taşıtın Cinsi	Miktarı	Düşünceler
C.Binek (Renault-12 TS)	6 Adet	Yerli monte
C.Binek (" St-Vagon)	8 " "	" "
C.Binek (Murat 131 Doğan)	4 " "	" "
C.Binek (Taurus 2000-cc)	25 " "	İthal
C.Binek (Fiat 132-1600 cc)	3 " "	" "
A.Binek (Land-Rover)	10 " "	" "
Pick-Up (Yük taşıyıcı)	1 " "	Yerli monte
Kurtarıcı	1 " "	" "
58 Adet		

- 237 sayılı Taşıt Kanununun 10 ncu maddesi hükmü gereğince, Bakanlar Kurulu Kararının alınması gerektiğinden Kararname ile bu husus yerine getirilmektedir.
- 1982 mali yılında alınacak taşıtlar konusunda Maliye Bakanlığınca uygun görüş verilmiş olup, MİT Müsteşarlığına 1982 mali 2 yılı Bütçesinin "610 Taşıt Alımları" Harcama Kalemine yeterli tahsisat konmuştur.
- 1976 yılından beri cadde binek araç ithal edilmediği için takip hizmetlerinde kullanılan eski model araçlarla bu hizmet yeterli kadar yürütülememektedir.
- Bu nedenle, operasyonel hizmetin gereğince yürütülebilmesi için münhasıran takip hizmetlerinde kullanılmak üzere süratli araca ihtiyaç vardır.
- Söz konusu 28 adet ithal araç makam veya hizmet aracı olmayıp sadece takip hizmetlerinde kullanılacaktır. İdari ve destek hizmetleri ise yurtiçinde imal edilen yerli monte araçlarla sağlanacaktır.
- İthal edilecek 10 adet arazi binek araçlar özellikle Güney ve Doğu Anadolu'nun arazi şartlarında kullanılmak üzere taşıtlerinde kullanılacaktır.

Burhanettin BİCALI
Korgeneral
Müsteşar

685

Milli İstihbarat Teşkilatının 1966-1982 Yılları Arasında Edindiği Cihaz ve Araçlar

EK 10. 1974 Yılında MİT İçin Alınacak Bazı Cihazlar İçin Alınan Proforma Fatura

SIRA NO		MİKTAR	MALZEMENİN CİNSİ	BİRİM FİYAT	TOPLAM FİYAT
1	10		MOTOROLA HF-55B ÖZEL İMALAT ALICI-VERİCİ İSTASYONU.100 W PEP RF ÇIKIŞ GÜCÜ.117-234V 50 - 60 Hz AC GÜÇ GİRİŞLİ.108 ALMA VE GÖNDERME FREKANSLI. FREKANS BANDI: 2-18 MHz. KOMPLE İSTASYON. 6 KANALLI MONİTOR ALICI, ALICI-VERİCİ VE MONİTOR ALICILARDA SECMELİ SINYALLEME, PHONE-PATCH, TELEM KEYSER/KONVERTÖR VE 3000 ÇALIŞMA PERİODU İÇİN GEREKLİ SOĞUTUCU YU İHTİVA EDER. HER İSTASYON İÇİN 3 ADET EL KİTABI, HER KANALIN ÇALIŞMA FREKANS KRİSTALLERİ VE AŞAĞIDAKİ MALZEME VERİLMEKTEDİR: -SA 700-108C KOMPLE TELSİZ İSTASYONU -TMN 6006 MİKROTELEFON -TU 526 ASMA ÇENGELİ -TO ANAHTAR KİTİ -HM 100 KULAKLIK -SU-10 ANTEN AKORT KUTUSU -SH-15 UZUN-TEL ANTENİ -SS-120 KONTROL KABLO KİTİ -SS III KOAKSİYAL KABLO KİTİ (TK-173/100'Ü KULLANINIZ) -SH-18R MONİTOR ANTENİ -2 ADET A-SI-1A MONTAJ KİTİ -ST-1107 SABİT VOLTAJ TRANSFORMATÖRÜ -VIBROPLEX TELGRAF ANAHTARI "ORIGINAL-DELUXE" KORDON VE FİŞİ İLE BİRLİKTE	₺ 25,009.00	₺ 250,090.00
2	10		UZAKTAN KONTROLLU, 3.5 Kw'LIK 55 GALON BENZİN DEPOLU, SUSTURUCU VE BENZİN İKMAL TERTİBİ OLAN ONAN STAND-BY GÜÇ JENERATORU	3,198.00	31,980.00

EK 11. 1974 Yılında MİT İçin Alınacak Bazı Cihazlar

SIRA NO		MİKTAR	MALZEMENİN CİNSİ	BİRİM FİYAT	TOPLAM FİYAT
5	10		-163025-100WPM DİŞLİ SETİ (LPR) -159360-MOD. KİTİ- SİNYAL ÇİNGİRAK ÜST İŞARETLER (U/C) "5"		
GENEL TOPLAM					₺ 522,473.60
İSKONTO					78,370.60
FOB CHICAGO VE NEW YORK HAVA ALANLARINDA HAVA NAKLİYATINA MÜSAİT OLARAK AMBALAJLI TESLİM.TOPLAM FİYATI.....					₺ 444,103.00

EK 12. 1980 Yılında MİT Müsteşarlığının İhtiyaç Duyduğu Uçak Gövde Parçalarının Listesi

421 B UÇAĞI GÖVDE KISMI				
No:	Parça No:	Adet	Adı	Türkçe Adı
1	MS28889-1	2	Valve Assy	Subap Tk.
2	MS24690 (47A1562)	2	Packing	Keçe
3	5042015-1	2	Orifice	Orifis
4	CM2689-32	2	Ring Retain	Tesbit yüzüğü
5	5041111-1	2	Lock Ring	Kilit yüzüğü
6	CM2690-14	2	Lock Ring	Kilit yüzüğü
7	5141020-1	100	Washer .016 Thick	Şim
8	AN960PD416L	100	Washer .003 Thick	Pul
9	AN960C416L	100	Washer .032 Thick	Pul
10	5041015-1	4	Support Seal	Destek contası
11	MS28775-222	10	Bolt	Keçe
12	AN1764-2	10	Bolt	Vida
13	NAC3-3D12-32	4	Spacer	Pul
14	AN960-616L	100	Washer	Somun
15	AN310-6	10	Nut	Somun
16	MS21044N4	2	Packing	Keçe
17	MS28775-221	2	Ring Snap	Tesbit yüzüğü
18	MS26624-2-312	2	Packing	Keçe
19	MS28775-225	2	Packing	Keçe
20	MS28775-228	2	Packing Filler Plug	Keçe tips
21	AN6227B7	2	Packing	Keçe
22	AN6227B20	2	Packing	Keçe
23	AN6227B10	2	Packing	Keçe
24	0842413-1	2	Head Bearing	Baş yatak
25	MS16625-1131	2	Ring	Yüzük
26	AN6227B18	2	Packing	Keçe
27	9410136-3 (9910136-3)	2	Actuator Assy Lh. R	Aktüatör
28	NAC3-64-10-24	2	Bolt	Pul
29	AN960-1016L	100	Washer	Somun
30	MS17826-10	10	Nut	Somun
31	5741159-2	10	Bolt	Vida
32	MS17826-12	10	Nut	Somun
33	AN960PD1216	10	Washer	Pul
34	AN960PD1216	10	Washer	Pul
35	S1167-4-0202	1	Hose Nn Brake	Fren hortumu
36	RA49004A1 (4V50XD)	1	Elbow Lh	Dirsek
37	S1167-4-0150	1	Hose Assy Lh	Hortum Tk.
38	5000-56	2	Housing Assy	Yatak Tk.
39	9534888	5	Piston	Piston

EK 13. 1980 Yılında MİT Müsteşarlığının İhtiyaç Duyduğu Uçak Motor Parçalarının Listesi

421 B UÇAĞI GÖVDE KISMI			MOTOR YEDKELERİ	
Part Number	Description	Qty.	parçanın	Türkçe adı
630920	Bracket Assy	1	Kulak	Kulak
630917	Bracket Assy	1	Kulak	Kulak
630908	Washer Plain	20	Düz pul	Düz pul
AL936 A616	Washer lock	20	Tesbit pulu	Tesbit pulu
2441	Nut	20	Somun	Somun
638161 (641250)	Seal Assy	2	Keçe	Keçe
632287	Ring	2	Yatak	Yatak
632043	Connecting Rod As.	6	Eklem rotu	Eklem rotu
632491 (641350)	Piston	6	Piston	Piston
632577A1 (640825A2)	Ring set	12	Segman	Segman
632046	Pin and plug ass.	6	Pim ve tips tk.	Pim ve tips tk.
631674 (641066)	O Ring	16	Segman	Segman
631001	Nut	20	Somun	Somun
634505	Nut	20	Somun	Somun
620112-1	Insert, spark plug	6	Buji tesbit pimi	Buji tesbit pimi
MS222122	Insert	4	Tesbit pimi	Tesbit pimi
631496	Guide, valve, exh.	6	Egzos subap yatağı	Egzos subap yatağı
401893	Stud 1/4x1-1/4"	6	Saplama	Saplama
635815	Stud ring lockect	6	Yatak tesbit saplama	Yatak tesbit saplama
635316	Ring lock	4	tesbit segmani	tesbit segmani
639518-1	Ring, 1/4-27 mtr	4	tips	tips
630591	Insert intake	12	egzos tesbit pimi	egzos tesbit pimi
630587	Insert, exhaust	12	egzos tesbit pimi	egzos tesbit pimi
630988	Valve Intake	12	Emme subapı	Emme subapı
630720 (6377d1)	Valve Exhaust	12	Emme subapı	Emme subapı
620106 (637830)	Spring, valve in.	12	Emme subap yayı	Emme subap yayı
632833 (637837)	Spring, valve out.	12	Egzos subap tesbiti	Egzos subap tesbiti
625393	Retainer, Valve in.	12	Egzos subap tesbiti	Egzos subap tesbiti
630771	Retainer, Valve out.	12	Sarme Tk.	Sarme Tk.
629117	Reto coil as.	12	Key	Key
24402	Key	4	Anahtar	Anahtar
626033 (639629)	Bushings	4	Vida	Vida
625091	Screw 1/4-20	10	Conts	Conts
628200	Casket	20	Somun	Somun
626038	Nut	20	Somun	Somun
622485	Housing	6	Pul	Pul
630409	Washer	20	Segman	Segman
620086	O Ring	24	Salmastra (Keçe)	Salmastra (Keçe)
624810	Packing	24	Yay	Yay
636147	Spring	24	Tesbit rotu	Tesbit rotu
637490-4	Pushrod Assy	12	Şaft	Şaft
21007	Screw	10	Yay	Yay
631815	Insert	6	Yay	Yay
632652	Spring	1	Segman	Segman
631473	Spring	2	Segman	Segman
602837	Ring	2	Pul	Pul
MS1001-038	O Ring	10	Somun	Somun
401507	Washer	10	Pul	Pul
2441	Nut	10	Somun	Somun
402127	Stud	10	Saplama	Saplama

Milli İstihbarat Teşkilatının 1966-1982 Yılları Arasında Edindiği Cihaz ve Araçlar

EK 14. 1980 Yılında MİT Müsteşarlığı Tarafından IBM Firmasından Kiralanan Bilgisayarlar

MİLLİ İSTİHBARAT TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI
GEREKLENMESİ İÇİN KIRALANMAK ÜZERE IBM
FİRMASINDAN ALINACAK OLAN BİLGİ SAYAR
MAKİNALARINA AIT LİSTEDİR

M A K İ N A L A R I N	Tipi	Modeli	İsmi	Adedi
4341	LI		Processor (4xMB)	1
		1870	Block Mpx Channel	1
3278	2A		Display Console	1
		4632	75-Key Op-Console	1
3278	2A		Display Console	1
		4633	75-Key Op-Console	1
3203	5		Printer	1
3880	1		Storage Control	1
3370	A1		Direct Access Storage	1
3370	B1		Direct Access Storage	2
3803	1		Tape Control	1
		3551	Dual Density	1
3420	3		Mag.Tape Unit	2
		3550	Dual Density	2
3540	B2		Diskette I/O Unit	1
3274	1B		Control Unit	1
		7H0354	Turkish RPQ	1
		7802	Terminal Adapter B1	1
		7803	Terminal Adapter B2	1
3278	2		Display Station	4
		4621	75-Key Typewriter Key Board	4
		7H0350	Turkish Char.Gen.	4
		7H0351	75-Key Turkish Keyboard	4
2671			Paper Tape Reader	1
2822			Paper Tape Reader Control	1

EK. 15. 1982 Yılında MİT Müsteşarlığının İhtiyacı Olan ve İthal Edilmesi İstenen Bazı Cihazlar

-1-

AVIONIC PARÇALARI

ITEM SIRA NO	P/N	DESCRIPTION	PARÇA ADI	S. ADİ
1.	43090-1028	ADF R-446A	ADF komple almeç	1
2.	0668017-0108	RPM Indicator	RPM saatli (Elektrikli senkronizeli)	1
3.	43080-0108	Turn and bank Ind.	Yatış, dönüş Müşürü	1
4.	44020-1000	400-DME indic.	8840A İndikatör	1
5.	43330-1028	VHF-VOR receiver	VHF-VOR alması(Komp)	1
6.	Telex	RT 422A	Telex kulaklık Çift jak fişli	2
7.	5901-2	Bokser fan(Blower)	Bokser fan	1
8.	BS2107F30	"	"	1
9.	41790-0000	VOR Converter - B	841 A	1
10.	42410-5128	Marker Beacon Receiver R402A	Markır bıykın receiver	1
11.	39330-0000	RMI Converter	RMI Converteri	1
12.	44720-0002	B2NA SA-832B	Slaving Accessory Eleav aksesuarı	2
13.	0661031-0101	Turn and bank ind	Yatış dönüş müşürü	1
14.	0660502-0202	RMI indicator	RMI indikatörü	1
15.	4164091112	VOR indicator	VOR indikatörü (Dikey kalli)	1
16.	80476-0000	IN442B	DME komple	2
17.	80459-0028	DME RTA476A Transponder RT-455A	Transpondır	2